Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-1118

[Total No. of Pages : 4

[6525]-614

T.Y. B.Com.

365(i) : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - II

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - VI) (Paper - II)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *Al questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks. (Attempt any 5 out of 6) : **[5]**

i) _____ is the major problem of agricultural labors.

(Low wages, sustainable employment, low saving rate, less purchasing power)

ii) Maharashtra Industrial Policy was passed in _____.

(2001, 2005, 2019, 2023)

iii) The companies established by the farmers are called _____.

(FPO, SSO, FNO, IPO)

iv) The main cause of increasing agricultural labor in India is _____.

(Over polulation, less agricultural productivity, Low level of Income, High standard of living)

v) _____ is not a characteristic of agricultural labor.

(Low wages, long working hours, Lack of job security, High levels of education)

vi) The Covid-19 have _____ impact on agriculture sector in India.

(Positive, Negative, Sectorial, Cyclical)

P.T.O.

SPPUQuestionPapers.com

B) Match the following : **[5]**

i)	Conflict between workers and Industry owners	a)	New Industrial Idea / Concept
ii)	Start- up India	b)	Industrial Dispute
iii)	Low wages	c)	Diversification of agriculture
iv)	Multiple cropping pattern	d)	Agricultural labor
v)	Production in India	e)	Make in India

Q2) **Write a short note (Any 2 out of 4) :** **[10]**

a) Economic Characteristics of Agricultural Labors.

b) Water Management Initiatives.

c) Make in India.

d) Impact of Covid-19 Pandemic on Agricultural Sector.

Q3) a) Explain the types of Agricultural labor. **[8]**

b) Write a detail note on Famers producer companies. **[7]**

Q4) a) Explain in detail the problems of agriculture labor in India. **[8]**

b) Describe the causes of Industrial dispute. **[7]**

⌘⌘⌘

SPPUQuestionPapers.com

Total No. of Questions : 4]

PE-1118

[6525]-614

T.Y. B.Com.

365(i) : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - II

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - VI) (Paper - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही 5) : **[5]**

i) ..... शेती मजुरांची प्रमुख समस्या आहे.

(कमी वेतन, शाश्वत रोजगार, अल्प बचत दर, अल्प खरेदी शक्ती)

ii) महाराष्ट्र औद्योगिक धोरण कायदा ..... मध्ये संमत करण्यात आला.

(2001, 2005, 2019, 2023)

iii) शेतकऱ्यांनी स्थापन केलेल्या कंपनीस ..... असे म्हणतात.

(FPO, SSO, FNO, IPO)

iv) भारतातील शेतमजुरांच्या वाढत्या संख्येस प्रामुख्याने ..... कारणीभूत आहे.

(अतिरिक्त लोकसंख्या, अल्प कृषी उत्पादकता, अल्प उत्पन्न पातळी, उच्च राहणीमानाची पातळी)

v) ..... हे शेत मजुरांचे वैशिष्ट्य नाही.

(अल्प वेतन, अधिक कामाचे तास, रोजगाराच्या शाश्वततेचा अभाव, उच्च शैक्षणिक पातळी)

vi) कोविड – 19 चा कृषी क्षेत्रावर ..... प्रभाव पडला आहे.

(सकारात्मक, नकारात्मक, क्षेत्रीय, चक्रीय)

SPPUQuestionPapers.com

ब) योग्य जोड्या लावा : **[5]**

i)	उद्योगाचे मालक आणि कामगार यांच्यातील संघर्ष	अ)	नवीन औद्योगिक युक्ती/संकल्पना
ii)	स्टार्ट अप इंडिया	ब)	औद्योगिक संघर्ष
iii)	अल्प वेतन	क)	कृषी विविधीकरण
iv)	बहु पिक प्रवृती	ड)	कृषी मजूर
v)	भारतामध्ये उत्पादन	इ)	मेक इन इंडिया

प्रश्न 2) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : **[10]**

अ) शेतमजुरांचे आर्थिक वैशिष्ट्य

ब) जल व्यवस्थापन पुढाकार

क) मेक इन इंडिया

ड) कृषी क्षेत्रावरील कोविड – 19 चा प्रभाव

प्रश्न 3) अ) शेतमजुरांचे प्रकार स्पष्ट करा. **[8]**

ब) शेतकरी उत्पादक कंपनी यावर सविस्तर टीप लिहा. **[7]**

प्रश्न 4) अ) भारतातील शेतमजुरांच्या समस्या सविस्तरपणे स्पष्ट करा. **[8]**

ब) औद्योगिक संघर्षाची कारणे विशद करा. **[7]**

⌘⌘⌘

SPPUQuestionPapers.com